

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

03 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Armatei de aviație nr.5 din 07 iulie 1944, în cauza penală privind-o pe

Penzaru Matriona xxxxx, născută în xxxxx
originară din satul xxxxx.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Armatei de aviație nr. 5 din 07 iulie 1944, Penzaru Matriona a fost condamnată în baza art.58¹ „a” Cod penal al RSFSR la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averi personale.

2. Potrivit sentinței, Penzaru Matriona a fost declarată vinovată și condamnată pentru faptul că locuind în or. Bălți teritoriu ocupat provizoriu de trupele germano - române, se ocupa cu prostituția. În luna august 1943, benevol s-a angajat, în calitate de agent secret, la serviciul anti-spionaj român „Siguranța” și avea sarcina să răspândească reviste printre localnici concomitent identificând comuniștii, comsomoliștii, partizanii și alte persoane care nu erau mulțumiți de regimul român. Îndeplinind aceste sarcini, Penzaru Matriona sistematic transmitea aceste informații la „Siguranța”, primind lunar pentru aceste servicii 300 lei. După eliberarea or. Bălți de cotropitorii români, Penzaru Matriona a primit indicație să rămână în oraș, să prelungească activitatea de colectare a informației. Ocupându-se în continuare cu practicarea prostituției, ademenea ostașii și ofițerii Armatei roșii și afla de la ei informații privind locurile de aflare a statului – major, locul depozitelor, unităților militare și alte obiecte militare strategice din or. Bălți.

În ședința de judecată, inculpata Penzaru Matriona și-a recunoscut vinovăția și a confirmat cele invocate în rechizitoriu.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Armatei de aviație nr. 5 din 07 iulie 1944, în privința lui Penzaru Matriona, încetarea procesului penal și reabilitarea ei, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatei la răspundere penală.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, adjunctul Procurorului General invocă faptul că, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant

dreptul inculpatei la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie, iar sentința de condamnare în privința lui Penzaru Matriona a fost pronunțată luându-se la bază doar declarațiile inculpatului, nefiind cercetate și alte mijloace de probă.

Astfel, indică acuzarea că, condamnarea lui Penzaru Matriona constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil. Din acest motiv, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Penzaru Matriona în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Prin urmare, indică recurentul că, inculpata Penzaru Matriona în conformitate cu art.3 lit. a) al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art.3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv cele care au fost condamnate pentru trădare de patrie.

Astfel, hotărârea de condamnare a lui Penzaru Matriona, pentru trădare de patrie, este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 3 lit. a) din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Penzaru Matriona urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui

Penzaru Matriona, pentru trădare de patrie, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art. 435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Penzaru Matriona, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al Armatei de aviație nr.5 din 07 iulie 1944, în privința lui *Penzaru Matriona xxxxx*, condamnat în baza art.58¹ „a” Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acesteia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **03 martie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor